

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original article

ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 กับความตั้งใจ ในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

สมชาย ภาณุมาสวิวัฒน์ พ.บ., อ.ว.*

อนุสร การเกษ พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)*

วรรณชาติ ตาเลิศ พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)**

เกตุรินทร์ บุญคล้าย พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)***

กรรณิกา เพ็ชรเกษม พย.ม. (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)**

* โรงพยาบาลราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ

** วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

*** วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ กรุงเทพมหานคร

วันรับ:	15 พ.ย. 2564
วันแก้ไข:	23 ก.พ. 2565
วันตอบรับ:	3 มี.ค. 2565

บทคัดย่อ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 628 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2564 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย (1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (2) แบบสอบถามความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 และ (3) แบบสอบถามความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 มีความเชื่อมั่นโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 และ 0.84 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยสัมพัทธ์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสหสัมพันธ์สเปียร์แมน ผลวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 โดยภาพรวมอยู่ระหว่าง 13-101 คะแนน จากคะแนนเต็ม 105 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยสัมพัทธ์ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาคะแนนความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 รายด้าน พบว่า ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 รายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ยกเว้นด้านทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง (2) ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 โดยรวมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s=0.182, p<0.05$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 รายด้านกับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 พบว่า ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับกลยุทธ์ทางการแพทย์เพื่อส่งเสริมความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปอย่างเหมาะสมต่อไป

คำสำคัญ: โรคโควิด 19; ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19; ความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 มีการระบาดของอย่างรวดเร็วกว่าโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำอื่น ๆ ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ที่มีการระบาดใหญ่ไปทั่วโลก และเป็นปัญหาสุขภาพของประชาชนที่มีความร้ายแรง ปัญหาที่พบ คือ การเกิดภาวะปอดอักเสบรุนแรงจนเกิดระบบทางเดินหายใจล้มเหลว หรือมีอวัยวะหลายระบบล้มเหลว จนนำไปสู่การเสียชีวิตได้ในที่สุด การรักษาในปัจจุบันเป็นการรักษาแบบประคับประคองตามอาการ โดยไม่ได้รับยาเฉพาะโรค⁽¹⁾ แม้ว่าคนส่วนใหญ่ที่เป็นโรคนี้อาจไม่มีอาการที่รุนแรง มีเพียงประมาณร้อยละ 20.0 เท่านั้น ที่มีอาการป่วยและมีอัตราการเสียชีวิต เนื่องจากเป็นโรคอุบัติใหม่ จึงไม่มีภูมิคุ้มกันในตัวไป ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้เกิดการเสียชีวิตจำนวนมาก ทำให้ระบบสาธารณสุขของประเทศไทยรองรับไม่ได้ ซึ่งวัคซีนเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยให้ประเทศไทยพ้นจากวิกฤตโควิด 19 วัคซีนเป็นสารชีววัตถุที่สามารถกระตุ้นให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโรค ทั้งนี้วัคซีนโควิด 19 ทุกชนิดได้รับการรับรองว่ามีประสิทธิผลในการลดการเจ็บป่วยที่รุนแรงและการเสียชีวิตได้และยังสามารถป้องกันการเจ็บป่วยที่ไม่รุนแรงจากการติดเชื้อโควิด 19 อีกทั้งยังสามารถควบคุมการระบาดได้และมีแนวโน้มจำนวนผู้ป่วยเริ่มคงที่และลดลง⁽²⁾ ประเทศไทยได้เตรียมการจัดหาวัคซีนให้กับประชาชนชาวไทยมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2563 ซึ่งรัฐบาลได้วางแผนระยะเริ่มแรกที่จะจัดหาวัคซีน 63 ล้านโดส เพื่อจะฉีดให้ประชาชน โดยวางแผนจะฉีดในประชาชนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มแรก ได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขด่านหน้า ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคระบบทางเดินหายใจเรื้อรัง โรคหัวใจ โรคไตเรื้อรัง โรคหลอดเลือดสมอง โรคเมะเร็ง ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป รวมทั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมโรคและมีโอกาสสัมผัสผู้ป่วย ดังนั้น แผนการที่จะฉีดวัคซีนโควิด 19 ให้ครอบคลุมประชากรคนไทยกลุ่มใหญ่ให้เกิดภูมิคุ้มกันหมู่ (herd immunity) ในประเทศไทย ต้อง

อาศัยการบริหารจัดการวัคซีนที่มีประสิทธิภาพ และความร่วมมือกันระหว่างโรงพยาบาลของรัฐและโรงพยาบาลเอกชน⁽³⁾ และที่สำคัญคือประชาชนชาวไทยทุกกลุ่มวัยที่ต้องให้ความร่วมมือและมีความตั้งใจในการรับวัคซีนโควิด 19 เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ให้เกิดขึ้นในประเทศไทย

ความรู้ด้านสุขภาพเป็นความสามารถของบุคคลที่พัฒนาจนกลายเป็นทักษะ ซึ่งในแต่ละสังคมกำหนดว่าบุคคลจำเป็นต้องมีความรู้ด้านสุขภาพ เพื่อการเข้าถึง สร้างความเข้าใจ รู้จักใช้คำถาม ทำให้สามารถตัดสินใจและนำข้อมูลแนวทางปฏิบัติไปใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และต่อเนื่อง ก่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพของตนเองและสุขภาพของคนในสังคม⁽⁴⁾ ความรู้ด้านสุขภาพจะส่งผลต่อการปฏิบัติตัวและการจัดการด้านสุขภาพ โดยมีคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ ทักษะการสื่อสาร การจัดการตนเอง การรู้เท่าทันสื่อ และทักษะการตัดสินใจ⁽⁵⁾ จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ความรู้ด้านสุขภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อความตั้งใจหรือความสามารถของแต่ละคนในการติดตามข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นเพื่อการดูแลสุขภาพของตนเอง^(6,7)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีงานนำแนวคิดความรู้ด้านสุขภาพมาทำการศึกษาในกลุ่มผู้รับบริการกลุ่มโรคเรื้อรังต่าง ๆ แต่ยังไม่พบการศึกษาความรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับวัคซีนโควิด 19 ซึ่งจากสถานการณ์จำนวนผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อโควิด 19 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นและประชาชนมีความจำเป็นในการได้รับวัคซีนโควิด 19 เพื่อป้องกันและลดความรุนแรงของโรคอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการดูแลประชาชนที่ได้รับวัคซีนโควิด 19 ให้มีความรู้ด้านวัคซีนที่เพียงพอต่อการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสมต่อไป

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายหาความสัมพันธ์ (Correlational research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การประมาณค่าสัดส่วนเมื่อไม่ทราบขนาดประชากร คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G*power version 3.1.9 โดยการแทนค่าสัดส่วนตัวแปรความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 จากการศึกษาที่ผ่านมา⁽⁸⁾ ได้ค่า $R=0.19$ กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน = 0.08 ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 254 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการทำแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ จึงเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 20 ดังนั้นได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 305 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยการส่งต่อแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิภาคของประเทศไทย ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดของ Nutbeam D⁽⁵⁾ เป็นการประเมินความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ครอบคลุม 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 5 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ ใช่ ไม่ใช่ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

2) ด้านการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ จำนวน 10 ข้อ

3) ด้านทักษะการสื่อสาร จำนวน 7 ข้อ

4) ด้านการจัดการตนเอง จำนวน 3 ข้อ

5) ด้านการรู้เท่าทันสื่อ จำนวน 2 ข้อ ลักษณะของคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ เลือกตอบเพียง 1 ระดับ

6) ด้านทักษะการตัดสินใจ จำนวน 3 ข้อ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือกให้เลือกตอบ 1 ตัวเลือก

คะแนนรวมของแบบสอบถามความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ 25-105 คะแนน ซึ่งแบ่งระดับความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ทั้งรายด้านและโดยภาพรวม เป็น 3 ระดับตามค่าเฉลี่ยสัมพัทธ์ โดยคำนวณจากค่าเฉลี่ยรายด้านหรือโดยภาพรวมหารด้วยคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ของรายด้านหรือโดยภาพรวมนั้นหารด้วย 3 อันตรภาคชั้น ให้ความหมายของคะแนนความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ตามช่วงค่าเฉลี่ยคะแนนสัมพัทธ์ ดังนี้ 0.00 - 0.33 หมายถึง ความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ระดับต่ำ 0.34-0.67 หมายถึง ความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ระดับปานกลาง และ 0.68-1.0 หมายถึง ความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบวัดความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามทฤษฎีของ Ajzen⁽⁹⁾ ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ ลักษณะของคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ⁽¹⁰⁾ โดยมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนดังนี้ คะแนน 3.50-4.00 หมายถึง มีความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 อยู่ในระดับมาก คะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 อยู่ในระดับน้อย และคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 อยู่ในระดับน้อยที่สุด เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (item objective congruence: IOC) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปซึ่งมีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย⁽¹¹⁾ แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Cronbach's alpha coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95 และ 0.84 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล	ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n =628)		
	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2564 โดยใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์			
การวิเคราะห์ข้อมูล			
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยสัมพัทธ์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์-สเปียร์แมน			
จริยธรรมการวิจัย			
การวิจัยครั้งนี้ผ่านการเห็นชอบและอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ตามเอกสารรับรอง เลขที่ SPPH 2021 - 26 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2564 ผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ และการมีสิทธิถอนตัวจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่เสียสิทธิใดๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นตามมาในโอกาสต่อไปทั้งในปัจจุบันและในอนาคต			
ผลการศึกษา			
1. ข้อมูลทั่วไป			
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.68 มีอายุเฉลี่ย 19.69 ปี (Min=18 ปี, Max=73 ปี) ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 71.02 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 65.29 โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 85.19 ดังตารางที่ 1			
2. ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป			
กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 โดยภาพรวมอยู่ระหว่าง 13 - 101 คะแนน จากคะแนนเต็ม 105 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยสัมพัทธ์ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาคะแนนความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 รายด้าน พบว่าความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 รายด้านส่วนใหญ่อยู่ใน			
	เพศ		
	ชาย	187	29.78
	หญิง	425	67.68
	เพศทางเลือก	13	2.07
	ไม่ระบุเพศ	3	0.48
	อายุเฉลี่ย (ปี)	19.69	
	(Min = 18, Max = 73)		
	ภูมิภาคของประเทศไทย		
	ภาคเหนือ	9	1.43
	ภาคใต้	4	0.64
	ภาคตะวันออก	19	3.03
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	446	71.02
	ภาคกลาง	145	23.09
	ภาคตะวันตก	5	0.80
	ระดับการศึกษา		
	ประถมศึกษา	12	1.91
	มัธยมศึกษา	410	65.29
	ปริญญาตรี	193	30.73
	สูงกว่าปริญญาตรี	13	2.07
	การประกอบอาชีพ		
	นักเรียน/นักศึกษา	535	85.19
	ค้าขาย	9	1.43
	รับจ้าง	24	3.82
	ข้าราชการ	26	4.14
	ว่างงาน	11	1.75
	ลูกจ้าง/พนักงานประจำ	8	1.27
	เกษตรกรกรรม	14	2.23
	ธุรกิจส่วนตัว	1	0.16
	ระดับสูง ยกเว้นด้านทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 2		
	3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป		
	ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 โดยภาพรวมมีความ-		

ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 2 คะแนนที่เป็นไปได้ คะแนนที่ได้จริง ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนเฉลี่ยสัมพัทธ์และระดับความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 โดยภาพรวมและรายด้าน (n =628)

ตัวแปร	คะแนนที่เป็นไปได้	คะแนนที่ได้จริง	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	*คะแนนเฉลี่ยสัมพัทธ์	ระดับความรอบรู้
ความรอบรู้ด้านสุขภาพโดยรวม	25 - 105	13 - 101	73.68	12.12	0.7	สูง
- ด้านความรู้ความเข้าใจ	0 - 5	1 - 5	3.52	0.85	0.7	สูง
- ด้านการเข้าถึงข้อมูล	10 - 40	10 - 40	28.30	6.33	0.7	สูง
- ด้านทักษะการสื่อสาร	7 - 28	9 - 27	18.12	3.23	0.64	ปานกลาง
- ด้านการจัดการตนเอง	3 - 12	3 - 12	8.35	2.11	0.69	สูง
- ด้านการรู้เท่าทันสื่อ	2 - 8	2 - 8	5.84	1.49	0.73	สูง
- ด้านทักษะการตัดสินใจ	3 - 12	3 - 12	9.35	1.78	0.77	สูง

* ค่าเฉลี่ย/คะแนนเต็ม

สัมพันธ์กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s=0.182$, $p<0.05$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 รายด้านกับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 พบว่า ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 3)

วิจารณ์

1. ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

ความรอบรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($M=73.68$, $SD=12.12$) เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาระบบสุขภาพเชิงรุกมากขึ้น ทั้งการประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ฉบับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และ

ตารางที่ 3 ค่าสหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน ระหว่างความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 (n=628)

ตัวแปร	ความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19	
	r^s	p-value
ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 โดยภาพรวม	0.182	<0.001*
ด้านความรู้ความเข้าใจ	0.091	0.022*
ด้านการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ	0.191	<0.001*
ด้านทักษะการสื่อสาร	0.122	0.002*
ด้านการจัดการตนเอง	0.107	0.007*
ด้านการรู้เท่าทันสื่อ	0.137	0.001*
ด้านทักษะการตัดสินใจ	0.127	0.001*

* $p<0.05$

ความเข้าใจเกี่ยวกับการระบาดของโรคโควิด 19 และ ประโยชน์ของวัคซีนโควิด 19 มากขึ้น และเนื่องจาก สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ที่มีความรุนแรง เพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยได้มีการกำหนดมาตรการในการ ป้องกันโรคหลายประการ หนึ่งในมาตรการหลักที่สำคัญ คือ การให้วัคซีนโควิด 19 ในประชาชนกลุ่มเป้าหมาย 7 กลุ่มโรค กลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุ ครรภ์มากกว่า 20 สัปดาห์ขึ้นไป และกลุ่มนักเรียนที่มีอายุ มากกว่า 18 ปีขึ้นไป จึงมีความจำเป็นที่ประชาชนไทยต้อง ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนในการป้องกันโรคโควิด 19 อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น โดยที่มีอายุเฉลี่ย 19.69 ปี (Min=18 ปี, Max=73 ปี) และส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพ นักเรียน นักศึกษา ร้อยละ 85.19 การศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 65.29 ซึ่งเป็นผู้ที่มีศักยภาพ ในการแสวงหาความรู้และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ มากและหลากหลายช่องทาง จึงทำให้ประชาชนกลุ่ม- ตัวอย่างได้รับความรู้เกี่ยวกับวัคซีนโควิด 19 รับรู้ถึง ประโยชน์วัคซีนโควิด 19 อาการข้างเคียง ข้อห้ามของการ ได้รับวัคซีนโควิด 19 หรือแม้กระทั่งช่องทางการเข้าถึง วัคซีนโควิด 19 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่ กล่าวว่าการระดับความสามารถในการรับข้อมูล ความรู้ รวมถึงความสามารถในการประมวลข้อมูลจะนำมาซึ่งการ ตัดสินใจด้านสุขภาพที่เหมาะสม⁽¹²⁾ สอดคล้องกับแนวคิด ความรอบรู้ด้านสุขภาพ ที่กล่าวว่าความรอบรู้ด้านสุขภาพ มีผลโดยตรงกับพฤติกรรมสุขภาพของแต่ละบุคคล ซึ่ง หากบุคคลมีความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับสูง รวมถึงมี ทักษะทางปัญญาและทักษะทางสังคมในระดับที่ดีจะส่งผล ให้พฤติกรรมสุขภาพดีขึ้น⁽⁵⁾

ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 รายด้าน

ด้านที่ 1 ความรู้ความเข้าใจ กลุ่มตัวอย่างมีทักษะด้าน ความรู้ความเข้าใจในระดับสูง (M=3.52, SD=0.85) ซึ่ง สามารถอธิบายได้ว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยว- กับโรคโควิด 19 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อ ไวรัสโควิด 19 ระดับสูง ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมในการ

ป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 19 มากขึ้นด้วย และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ใน ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 65.29 และระดับปริญญาตรี ร้อยละ 30.73 และจากการให้ข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ บริหารสถานการณ์โควิด 19 ที่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารในทุก ช่องทาง ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีทักษะ ด้านความรู้ความเข้าใจในระดับสูง สอดคล้องกับการ ศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับความรู้และพฤติกรรมของ ประชาชนเรื่องการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรค- โควิด 19 ที่พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ และมี พฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด 19 ในระดับสูง⁽¹³⁾

ด้านที่ 2 การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะด้านการเข้าถึงข้อมูลและบริการใน ระดับสูง (M=28.30, SD=6.33) ซึ่งสามารถอธิบายได้ ว่าการที่บุคคลมีการรับรู้ถึงอันตรายรวมทั้งการเกิดภาวะ คุกคามต่อชีวิตจากความรุนแรงของโรคโควิด 19 ที่เป็น โรคอุบัติใหม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาค้นคว้ายารักษาโรค วัคซีนในการป้องกันที่มีความเฉพาะและมี ประสิทธิภาพในระยะยาวและเชื้อโรคงยังคงเป็นภัยคุกคาม การดำเนินชีวิตประจำวัน ประกอบกับสถานการณ์ของการ ติดเชื้อโควิด 19 ทั้งในและต่างประเทศที่มีการรายงาน ผ่านช่องทางสื่อต่างๆ ถึงขนาดความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง การสนับสนุนจากภาครัฐบาลและเอกชน ประกอบกับความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่ประชาชน สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ทำให้ประชาชนไทยสามารถ สืบค้นข้อมูล องค์ความรู้ที่มีความน่าเชื่อถือ ตลอดจนช่อง การหลีกเลี่ยงจากภัยคุกคามของโรคโควิด 19 มากขึ้น จึงทำให้มีทักษะด้านการเข้าถึงข้อมูลและบริการ ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่ศึกษา ความรอบรู้ทางด้านสุขภาพของผู้ประกอบวิชาชีพด้าน สุขภาพ พบว่า การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพอยู่ใน ระดับดีมาก ผู้ที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพสามารถใช้ทักษะ ที่จำเป็นในการแสวงหาข้อมูล ทำความเข้าใจ ประเมิน สื่อสารและใช้สารสนเทศทางด้านสุขภาพ สามารถนำเสนอ ข้อมูลและสื่อสารในแนวทางที่ทำให้ผู้รับบริการเกิด

ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนตามข้อมูลที่ได้รับดีขึ้น⁽¹⁴⁾

ด้านที่ 3 ทักษะการสื่อสาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง ($M=18.22$, $SD=3.23$) สามารถอธิบายได้ว่า ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รูปแบบการสื่อสารที่มีความหลากหลายในปัจจุบัน การสนับสนุนองค์ความรู้ทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่มีการนำเสนอข้อเท็จจริงผ่านช่องทางสื่อที่มีความหลากหลาย เช่น รูปแบบของพื้นที่โซเชียล⁽¹⁵⁾ การจัดแถลงข่าวจากองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องหรือคณะบุคคลผู้เชี่ยวชาญด้านโรคและวัคซีนโควิด 19 การใช้ภาษาหรือสื่อประชาสัมพันธ์ รูปภาพที่เข้าใจได้ง่าย ทำให้ประชาชนมีความรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ได้อย่างรวดเร็ว⁽¹⁶⁾

อนึ่งค่าคะแนนทักษะการสื่อสารที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ อาจเกิดจากการรับข้อมูลที่เข้าถึงง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่โซเชียลหรือการสื่อสารออนไลน์ที่มีความรวดเร็วและมีอีกสาเหตุหนึ่ง คือ การรายงานสถานการณ์จากสื่อที่หลากหลายช่องทางทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจผิดหรือความคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงบางประการเกี่ยวกับวัคซีนโควิด 19 จึงทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการรับรู้และสื่อสารที่เกิดขึ้น

ด้านที่ 4 การจัดการตนเอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าคะแนนด้านการจัดการตนเองอยู่ในระดับสูง ($M=8.35$, $SD=2.11$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ภาระของโรคโควิด 19 ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคคลพยายามแสวงหาความรู้ด้านสุขภาพ การรักษาหรือการตัดสินใจในเรื่องของการรับวัคซีนโควิด 19 การตัดสินใจในการใช้อุปกรณ์ป้องกันโรคเพื่อการจัดการตนเองเกี่ยวกับภาวะสุขภาพของตนเองในชีวิตประจำวัน ในขณะที่เดียวกันก็เพื่อที่จะปฏิบัติพฤติกรรมที่มีความเฉพาะเจาะจงที่จะลดผลกระทบทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจจากการเจ็บป่วยหรือภัยคุกคามจากโรคโควิด 19 หรือสุขภาพในอนาคต⁽¹⁷⁾

ด้านที่ 5 การรู้เท่าทันสื่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อในระดับสูง ($M=5.84$, $SD=1.49$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การระบาดของโรค

โควิด 19 ที่รุนแรงทั่วโลกอาจส่งผลกระทบต่อการแสวงหาความรู้ ข้อมูล วิธีการใช้ชีวิตของบุคคลตลอดจนการพยายามค้นหาแหล่งข้อมูลสื่อเพื่อปรับใช้ในชีวิตของตนเองให้สามารถอยู่กับการระบาดของโรคโควิด 19 ได้⁽¹⁸⁾ สิ่งเหล่านี้ล้วนกระตุ้นแรงจูงใจและความสามารถในการค้นหาข้อมูลทางการแพทย์ที่ถูกต้อง นำเชื่อถือและสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตามระดับการรู้เท่าทันสื่อยังมีความเกี่ยวเนื่องกับระดับการศึกษา ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาซึ่งกล่าวว่าระดับความสามารถในการรับข้อมูล ความรู้รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลจะนำมาซึ่งการตัดสินใจด้านสุขภาพที่เหมาะสม⁽¹²⁾

ด้านที่ 6 ด้านทักษะการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการตัดสินใจอยู่ในระดับสูง ($M=9.35$, $SD=1.78$) ซึ่งอธิบายได้ว่าการกำหนดทางเลือก การปฏิเสธ การหลีกเลี่ยงและการเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้มีสุขภาพดีของบุคคลนั้นเกิดจากการได้รับข้อมูลและการแสวงหาข้อมูลที่ต้องการและเหมาะสม การกระตุ้นหรืออำนวยความสะดวกในการตัดสินใจด้านสุขภาพและการมีสถาบันการศึกษาหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เป็นสื่อช่องทางในการให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับวัคซีนโควิด 19 นั้นเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้บุคคลมีความสามารถด้านทักษะการตัดสินใจเลือกหรือปฏิเสธการรับวัคซีนโควิด 19⁽¹⁹⁾

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ($r_s=0.18$, $p<0.05$) อธิบายได้ว่า ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 เป็นความสามารถของบุคคลในการทำความเข้าใจ คติวิเคราะห์ และสามารถใช้อุปกรณ์ด้านสุขภาพในการนำมาตัดสินใจที่

เหมาะสมในการดูแลตนเอง เพื่อให้มีสุขภาพที่ดี⁽²⁰⁾ บุคคลที่มีความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ต่ำ จะมีความตั้งใจในการได้รับวัคซีนโควิด 19 ต่ำ ส่งผลให้การดูแลตนเองไม่เหมาะสม ผู้ที่มีความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 สูง จะมีความตั้งใจในการได้รับวัคซีนโควิด 19 สูง ส่งผลให้การดูแลตนเองในการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการปฏิบัติพฤติกรรมใดแล้วจะได้รับผลทางบวก ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลมีความเชื่อว่า การปฏิบัติพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับผลในทางลบก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้นและเมื่อมีทัศนคติเชิงบวกก็จะเกิดความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น⁽⁹⁾ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในลักษณะเดียวกันที่พบว่า นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพส่งผลให้มีความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรเพิ่มขึ้นด้วย⁽²¹⁾

สรุป

ความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป 6 ด้าน พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive skill) ด้านการเข้าถึงข้อมูล (access) ด้านการจัดการตนเอง (self-management) ด้านการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) ด้านทักษะการตัดสินใจ (decision skill) อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านทักษะสื่อสาร (communication skill) อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับความรอบรู้ด้านทักษะการสื่อสาร ต่ำกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนและพัฒนารูปแบบการสื่อสารความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 เพื่อส่งเสริมการสื่อสารที่มีคุณภาพ มีความทันสมัยและปราศจากการบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อการมีความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 ที่สามารถประกอบการตัดสินใจที่ถูกต้องต่อการสนับสนุนส่งเสริมการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านนโยบายและการปฏิบัติการดูแลประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป การวิจัยครั้งนี้ถือเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การส่งเสริมความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 การสนับสนุนให้ประชาชนไทยมีความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 เพื่อประกอบการตัดสินใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 นั้น สิ่งสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในการเลือกตัดสินใจต่อการสร้างสุขภาพตนเอง คือ การส่งเสริมสนับสนุนข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพทั้ง 6 ด้าน อันประกอบด้วยด้านความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ ทักษะการสื่อสาร การจัดการตนเอง ด้านการรู้เท่าทันสื่อ และทักษะการตัดสินใจ โดยเน้นด้านทักษะสื่อสารมากที่สุด ซึ่งบุคลากรสุขภาพมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเนื้อหาสุขภาพที่มีความเหมาะสม เช่น การใช้ข้อความที่จำเป็น ใช้การพูดสื่อสารที่ชัดเจน รวมไปถึงการพัฒนาแบบฟอร์มและคำแนะนำด้านสุขภาพ ช่องทางการสื่อสาร ตลอดจนการพัฒนาการเข้าถึงด้านกายภาพ เพื่อให้เกิดกระบวนการตัดสินใจด้านสุขภาพ อันจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพและวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนไทยที่ตีมากขึ้น

2. ด้านปฏิบัติการพยาบาล ควรปรับกลวิธีการให้ความรู้ด้านสุขภาพที่มุ่งเน้นการใช้สถานการณ์ในปัจจุบัน นอกจากนี้อาจจะต้องมีระบบติดตามทวนสอบความเข้าใจเกี่ยวกับความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 และความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 เพื่อเพิ่มการรับรู้ของประชาชนที่จะตัดสินใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19

3. ด้านการวิจัย ควรทำการศึกษาความรอบรู้ด้านวัคซีนโควิด 19 กับความตั้งใจในการฉีดวัคซีนโควิด 19 ของประชาชนเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะกรรมการเครือข่ายพยาบาลวิชาชีพกระทรวงสาธารณสุข และผู้ให้ข้อมูลที่สนับสนุนให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. อนุตรา รัตน์นราทร. รายงานผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) : ผู้ป่วยรายแรกของประเทศไทยและนอกประเทศจีน. วารสารสถาบันบำราศนราดูร 2563;14(2): 116-23.
2. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางการให้วัคซีนโควิด 19 ในสถานการณ์การระบาด ปี 2564 ของประเทศไทย ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2. สมุทรปราการ: ทีเอส อินเทอร์เน็ตพริ้นท์; 2564.
3. สุรัชย์ โชคครชิตไชย. วัคซีนโควิด-19 กับแผนการสร้าง “ภูมิคุ้มกันหมู่” ในประเทศไทย. วารสารสมาคมเวชศาสตร์-ป้องกันแห่งประเทศไทย 2564;11(1): ง.
4. ขวัญเมือง แก้วดำเกิง. ความรอบรู้ด้านสุขภาพ กระบวนการปฏิบัติการ เครื่องมือประเมิน. กรุงเทพมหานคร: ไอดีอีเอส-ดิเจ็ดออล พริ้นท์; 2564.
5. Nutbeam D. The evolving to health literacy. *Social Science and Medicine* 2008;67(12):2072-8.
6. Baker DW, Williams MV, Parker RM, Gazmararian JA, Nurss J. Development of a brief test to measure functional health literacy. *Patient Education and Counselling* 1999;38(1):33-42.
7. มัชฌิมญาตี ทวลถนอม, เสาวนีย์ ทองนพคุณ. ความรอบรู้ด้านสุขภาพกับการตัดสินใจใช้จ่ายเงินของนิสิตหญิงระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการสาธารณสุข* 2563;29(6):976-85.
8. Biasio LR, Bonaccorsi G, Lorini C, Pecorelli S. Assessing COVID-19 vaccine literacy: a preliminary online survey. *Hum Vaccines & Immunotherapeutics* 2021; 17(5):1304-12.
9. Ajzen I. The theory of planned behavior. *Organizational Behavior & Human Decision Process* 1991;50(2):179-212.
10. Wongrattana C. *Statistical techniques for research*. 10th ed. Nonthaburi: Taineramitkij Inter Progressive Press; 2007.
11. Srisatidnarukul B. *The methodology in nursing research*. 5th ed. Bangkok: U & I Intermedia. 2010.
12. Parker R, Ratzan SC. Health literacy: a second decade of distinction for Americans. *Journal of Health Communication: International Perspectives* 2010;15(S2):2-33.
13. ธานี กล่อมใจ จรรยา แก้วใจบุญ และทักษิภา ชัชชวรัตน์. ความรู้และพฤติกรรมของประชาชนเรื่อง การป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019. *วารสาร-การพยาบาลการสาธารณสุข และการศึกษา* 2564;21(2): 4-19.
14. อภิญญา อินทรรัตน์. ความฉลาดทางสุขภาพของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ. *วารสารพยาบาลทหารบก* 2557; 15(3):174-8.
15. World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19) advice for the public: myth busters [Internet]. [cited 2020 Mar 30]. Available from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/myth-busters>
16. Geldsetzer P. Use of rapid online surveys to assess people's perceptions during infectious disease outbreaks: a cross-sectional survey on COVID-19. *J Med Internet Res* 2020;22(4):e18790.
17. Gupta SK, Lakshmi PVM, Kaur M, Rastogi A. Role of self-care in COVID-19 pandemic for people living with comorbidities of diabetes and hypertension. *J Family Med Prim Care* 2020;9(11):5495-501.
18. Paakkari L, Okan O. COVID-19: health literacy is an underestimated problem. *Lancet Public Health* [Internet]. [cited 2021 Mar 30];5(5):e249-e250. Available from: [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(20\)30086-4](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(20)30086-4)
19. Rudd RE, Renzulli D, Pereira A, et al. Literacy demands in health care settings: the patient perspective. In: Joanne G. Schwartzberg, Jonathan B. VanGeest, Claire C. Wang, editors. *Understanding health literacy*. Chicago: American Medical Association; 2005. p. 69-84.

20. Coleman C. Teaching health care professional about health literacy. *Nurse Outlook* 2011;59(2):70-8. การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพและการรับรู้ความสามารถตนเองเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการตั้ง-
21. นาดยา แก้วพิภพ, พรรณี บัญชรหัตถกิจ. ผลของโปรแกรม อบรม. *วารสารสุขศึกษา* 2562;42(1):55-67.

Abstract: COVID-19 Vaccine Literacy and Intention to Take COVID-19 Vaccine among People Aged 18 Years and Above

Somchai Panumaswiwat, M.D.*; Anusorn Karaket, M.N.S. (Adult Nursing)*; Wannachart Talerd, M.N.S. (Adult Nursing)**; Ketnarin Bunklai, M.N.S. (Adult Nursing)***; Kannika Petcharak, M.N.S. (Advance Midwifery Nursing)**

* RasiSali hospital, Srisaket Province; ** Boromarajonani college of nursing Surin, Surin Province; *** Boromarajonani College of Nursing Nopparat Vajira, Bangkok, Thailand
Journal of Health Science 2022;31(Suppl 1):S3-S12.

The objectives of the research were to study COVID-19 vaccine literacy and study relationship between the literacy and the intention to take COVID-19 vaccine among people aged 18 years and above. The sample included 628 persons recruited by using the purposive sampling method. The collecting of data was performed from August 2021 to October 2021. The research tools included (1) demographic data assessment form, (2) a COVID-19 vaccine literacy questionnaire, and (3) a questionnaire on the intention to take COVID-19. The 2 questionnaires was reliable with the Cronbach's alpha coefficient of 0.97 and 0.84, respectively. Data were analyzed by using frequency, mean, standard deviation and Spearman's rank correlation coefficient. The results showed that (1) overall COVID-19 vaccine literacy scores among the samples were between 13-101 points from the full score of 105 points, indicating a high COVID-19 vaccine literacy. Most aspects of the COVID-19 vaccine literacy were at high level except the communication skills which was at a moderate level; and (2) there was a significant association between the overall COVID-19 vaccine literacy and the intention to take vaccine ($r_s=0.182$, $p<0.05$). All six aspects of the COVID-19 vaccine literacy was statistically associated with the intention to take the vaccine. The results of the research can be used as information to adjust medical and health strategies to promote appropriate COVID-19 vaccine literacy among people in Thailand.

Keywords: COVID-19; vaccine literacy; intention to take COVID-19 vaccine